

Onderwerp

Onderhandelaarsakkoord (package-deal)tussen Rijk, IPO, VNG en UvW over Wet HOF/EMU norm, schatkistbankieren en BTW compensatiefonds

Registratienummer

1451351

Datum

22 januari 2013

Auteur

J. Kamphof/J. Kuiper

Afdeling/Bureau

CBO/FIN

Doel van deze mededeling:

Het informeren van uw Staten over het onderhandelaarsakkoord dat is gesloten tussen Rijk, IPO, VNG en UvW over de onderwerpen Wet HOF/EMU norm, schatkistbankieren en BTW compensatiefonds

Openbaarheid**Actief openbaar****Toezegging/motie/amendement:**

n.v.t.

Portefeuillehouder

Witte man, M.J.D.

Inleiding:

In het regeerakkoord van het Kabinet Rutte II staat een aantal maatregelen opgenomen die gevolgen hebben voor de financiële huishouding van de provincies. Een tweetal onderwerpen speelde al onder het vorige kabinet. Het gaat om de invoering van de Wet houdbare overheidsfinanciën en de invoering van het verplichte schatkistbankieren. Zoals bekend wordt verondersteld bestaat er verzet bij de decentrale overheden tegen deze twee maatregelen. Een nieuw kabinetsvoornemen was de afschaffing van het BTW compensatiefonds.

Ter kennisname aan PS en
burgerleden

Recent heeft overleg plaatsgevonden tussen het Rijk en onderhandelaarsdelegaties van het IPO, de VNG en de UvW over de drie genoemde onderwerpen. Gisteren werd bekend gemaakt dat zij tot een akkoord (package-deal) zijn gekomen. Voor nadere informatie over de inhoud van het onderhandelaarsakkoord wordt verwezen naar het door het IPO verspreide persbericht, dat als bijlage is bijgevoegd.

Het rijk heeft dit akkoord gesloten met vertegenwoordigers van IPO, VNG en de Unie van Waterschappen. Het college zal in de komende weken haar standpunt bepalen.

Mededeling:

Het akkoord op hoofdlijnen:

1. Wet HOF/EMU-norm: t/m 2015 blijft de totale maximale norm voor decentrale overheden gehandhaafd op 0,5% BBP, in plaats van een daling naar 0,3 % in 2014/2015. Dit houdt in dat de investeringsmogelijkheden voor de provincies tot en met 2015 minder worden ingeperkt dan aanvankelijk dreigde. Sancties worden gedurende deze kabinetsperiode nog niet toegepast.
2. Verplicht schatkistbankieren wordt wel ingevoerd, maar er worden enkele versoepelingen aangebracht (onderling uitlenen tussen overheden wordt toegestaan, drempelbedrag in eigen beheer wordt toegestaan)
3. BTW compensatiefonds blijft gehandhaafd, waarbij decentrale overheden de reeds ingeboekte korting wegens afschaffing accepteren als korting op Gemeente- en Provinciefonds. Ook is afgesproken dat over- en onderschrijdingen van het BTW compensatiefonds worden verrekend met Gemeente- en Provinciefonds.

Het akkoord werkt voor de onderdelen 1 en 2 voor Flevoland neutraal uit. Flevoland heeft als één van de minder vermogende provincies naar huidige inzichten beperkt last van de EMU norm. Daarnaast heeft Flevoland weinig liquiditeiten, waardoor de inkomstenderving door schatkistbankieren beperkt is, de gevolgen hiervan zijn reeds in de begroting 2013 opgenomen.

Mededeling

Bladnummer

2

Documentnummer

1451351

Het akkoord over het BTW compensatiefonds is gunstig, omdat daarmee een incidenteel financieel probleem in 2014 (niet meer mogen declareren maar nog niet gedeeltelijk gecompenseerd worden) wordt voorkomen. Wel zijn de afspraken over onder- en overschrijdingen van het BTW compensatiefonds ongewenst, omdat hierdoor de voorspelbaarheid van het Provinciefonds wordt beperkt. Indien (enkele) provincies in enig jaar extreem veel BTW declareren waardoor het fonds niet toereikend is, zal het extra worden gekort op het Provinciefonds. Hier ligt mogelijk een financieel risico, dit wordt nader onderzocht.

Alles afwegend is onze eerste indruk dat dit akkoord voor Flevoland positiever is dan de kabinetsplannen in de oorspronkelijke vorm. Wij zullen volgende week als college ons definitieve standpunt bepalen.

Het akkoord heeft geen gevolgen voor onze begroting 2013. De gevolgen voor de periode daarna zullen waar nodig worden verwerkt in de Perspectiefnota 2013-2017.

Het vervolg

Indien gewenst is gedeputeerde Witteman gaarne bereid een toelichting te geven aan uw Staten.

Ter inzage in de leeskamer

n.v.t.

Verdere informatie

n.v.t.

Bijlage: Persbericht IPO

Onderhandelaarsakkoord kabinet, IPO, VNG, UvW over financiën decentrale overheden

VNG, IPO en Unie van Waterschappen hebben een onderhandelaarsakkoord bereikt met het kabinet over de financiën van de decentrale overheden. Het gaat om een pakketafspraken over de Wet Houdbare overheidsfinanciën (Wet Hof), schatkistbankieren en het btw-compensatiefonds.

Het Interprovinciaal Overleg (IPO), de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en de Unie van Waterschappen (UvW) hebben de afgelopen maanden steeds hun bezwaren tegen de kabinetsplannen uitgesproken vanwege de grote financiële gevolgen van deze plannen. Het doorvoeren van de plannen zou het verkleinen van de financiële en bestuurlijk ruimte betekenen van decentrale overheden en daarmee fnuikend voor de mogelijkheden van de decentrale overheden om bij te dragen aan het stimuleren van de economie..

Het akkoord betreft een onderhandelaarsakkoord dat nu ter goedkeuring wordt voorgelegd aan de provincies. Pas na consultatie van de colleges van Gedeputeerde Staten van de onderscheiden provincies kan het bestuur van het IPO al dan niet definitief instemmen met het akkoord. Verwachting is dat deze consultatie op 31 januari 2013 gereed is. De onderhandelingsdelegatie van het IPO legt het akkoord met een positief advies voor aan de achterban.

Ruimte voor investeringen

IPO-voorzitter Johan Remkes is gematigd positief over het akkoord: "Dit akkoord vormt echter het maximaal haalbare. Met dit akkoord is voor een deel tegemoet gekomen aan de bezwaren van de decentrale overheden tegen de voornemens in het Regeerakkoord. Zo is er financiële en bestuurlijke ruimte geboden aan de provincies om de regionale economie te stimuleren en daarmee een broodnodige bijdrage te leveren aan de nationale groei. Het akkoord wordt daarom met een positief advies aan onze achterban voorgelegd".

In het onderhandelaarsakkoord zijn de volgende afspraken gemaakt:

Wet Hof

De intentie is dat het EMU-tekort van decentrale overheden in 2017 is gedaald tot 0,2% van het nationale inkomen. In 2014 en 2015 mogen de decentrale overheden nog een tekort van 0,5% hebben. Eind 2015 wordt aan de hand van een evaluatie gekeken of het realistisch en verantwoord is om de tekorten terug te brengen naar 0,4% in 2016 en 0,3% in 2017. Over de onderlinge verdeling binnen deze ruimte maken VNG, IPO en UvW dit jaar afspraken ..

Het kabinet komt de decentrale overheden tegemoet door meer ruimte te bieden voor tekorten. Het kabinet wil met de Wet Hof realiseren dat decentrale overheden evenredig bijdragen aan de Europese afspraken over het bereiken van evenwicht op de Rijksbegroting. Provincies hebben echter altijd een bepaalde tekortruimte nodig voor investeringen in bijvoorbeeld regionale infrastructuur. Dergelijke investeringen komen niet jaarlijks voor en kunnen niet uit de inkomsten van het betreffende jaar worden gefinancierd.

Schatkistbankieren

Het kabinet wilde schatkistbankieren verplichten voor provincies, gemeenten en waterschappen. Met twee aanvullende afspraken komt het kabinet de bezwaren van de decentrale overheden enigszins tegemoet. Zo wordt het voor mogelijk om uit te lenen aan andere overheden en zo een beter rendement te halen dan bij de schatkist. Bovendien hoeven provincies, gemeenten en waterschappen niet te schatkistbankieren als ze maximaal 0,75% van hun begrotingstotaal aan overtollige middelen hebben. De overige tegoeden vallen onder het verplicht schatkistbankieren. De provincies zijn het niet eens met het principe van verplicht schatkistbankieren maar als onderdeel van het totaalpakket zou het op deze wijze aangepaste voorstel kunnen worden geaccepteerd.

Btw-compensatiefonds

Het btw-compensatiefonds blijft bestaan. Provincies hebben zich steeds tegen afschaffing verzet, omdat dit regionale investeringen en samenwerking met bijvoorbeeld andere provincies en gemeen-

Mededeling

Bladnummer

4

Documentnummer

1451351

ten afremt. Afschaffing zou in 2014 bovendien een eenmalige strop van circa € 300 miljoen hebben betekend voor provincies.

Aan het voortbestaan van het btw-compensatiefonds zijn wel twee voorwaarden verbonden: de door het kabinet geplande structurele bezuiniging van € 550 mln. op het budget wordt gekort op het gemeentefonds en het provinciefonds. Bovendien wordt vanaf 2015 een jaarlijks maximumbudget vastgesteld, zodat decentrale overheden niet 'onbeperkt' btw kunnen terugvragen.

Provinciefonds en gemeentefonds

Tot slot spant het kabinet zich in om deze kabinetsperiode geen extra generieke bezuinigingen op het provinciefonds en het gemeentefonds door te voeren, afgezien van kortingen vanwege de 'trap op trap af'-systematiek (als het rijk bezuinigt bezuinigen provincies en gemeenten evenredig).